

TESEK

vastagabb bura... 40 lej. Allást... díja 250 lej, elő...

vételre keresek... ma 2-3 HP 110... el. kiromotort... díja 250 lej, elő...

diót, dióbelet, leg... napiarban, -... Hcs. zu. u. 1.

... legmaga... pi aron vásárol a...

câmul

... és evészköz... Str. Jorga... 11-a.

... pillis 1-re... a belvárosban... a kenyéslakást... lesz fizetve. Cim... nita: nyomdában... n L. Pop 10.

... meste-hegedü... ngu o cson eladó... faloban

4 sz. alati

let

... lámpázott... 50-100 dbig... HOLLANDEA

שוראן

... palota... Utazóknak... Millor.

שוראן

... palota... Utazóknak... Millor.

שוראן

... palota... Utazóknak... Millor.

... palota... Utazóknak... Millor.

... palota... Utazóknak... Millor.

... palota... Utazóknak... Millor.

Ismerkedés és kiadóhivatal:

Kolozsvár, St. Baros Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 222 222 és 1947

... díja 250 lej, elő...

... díja 250 lej, elő...

UJ KELEK

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁFAK Romániában

1927 január 19 Szerda

Ciuj-Kolozsvár X évfolyam * 14 szám

5687 Söbat 16

A ragaszkodás himnusza

Nem kell tartani tőle, hogy az új olasz himnusza kihirdetett pályázat, mely az olasz nép ragaszkodását van hivatva kifejezni Mussolini iránt, eredménytelen marad. Italia facer költői és zeneszerzői úgy fogják ragaszkodni közösen komponált himnuszukban a nagy Ducehoz, mint a Duce ragaszkodik önmagához.

Elvégre is a költséget foglalkoztatni kell. A ragaszkodás szent érzése ma nagyon elhalványodott az olasz troubadourok szívében, ideje, hogy ezen a téren is megtörténjen a nagy restauráció. És bár az olasz intellektuális és valódi íróművészek ma brachialiter vannak akadályozva abban, hogy ragaszkodjanak a Duce által involvált fascista életformához, a kies Italia ragyogó egéhez, mégis bizonyos, hogy akik ott hon maradtak: körükben fogják majd zengeni a ragaszkodást.

Ragaszkodni fognak, mert megeshetik, hogy nem ragaszkodás esetén a rendőrség vonja meg tőlük a hozzájuk való ragaszkodást és vagy menekülésre kényszeríti, vagy internálótáborba küldi őket.

Lám, lám, milyen különös, terem ő valami is az erőszakon alapuló hatalom! Nemcsak az élet külső formái tudják alakítani, hanem az észleket is! A faszlamus eddig csak a filozófiába vonult be, illetve a filozófiát vonultatva be — egyetemesen bujtatva — a faszlamusba. A latin szellem nagy restaurátora: Mussolini, a német Nietzsche teóriát alkalmazza a bölcsesség nélküli való tömegekre, akiknek egyetlen erénye, hogy ragaszkodni tudnak hozzá és rajta keresztül saját korlátoltságukhoz.

A faszlamus most már magassal ambíciókat táplál: a költészetet és a zenét is meg akarja hódítani. A ragaszkodás himnuszában alakítja.

Egy új Marsillaise készül Itáliában, mely abban fog különbözni az eredetitől, hogy megrendelésre fog elkészülni. A valódi Marsillaise tudvaleg pályázat nélküli lelkesedés szülte és ebből a lelkesedésből fakadt szépségével lett a franciák, de sőt a világ minden elnyomottjainak gyűjtő himnuszáva.

Nem kell félni: az új olasz Marsillaise-hez, mely az olasz faszlamus ragaszkodását fogja zengeni a tetterős közműveltséghez, csak Mussolini fog ragaszkodni. Népek, osztályok, szabadságkiváltók inkább a fülüket fogják be dugni, ha hallják, semmint lelkesedjenek rajta. Sőt az is bizonyos, hogy a faszlamus költők és zeneszerzők, akik megkomponálják a nagy himnuszt, nem fognak átvonulni a hatalmatlan ország kapuján. A zeneirodalom és az olasz nemzeti irodalomtörténet sem fog róluik megemlékezni.

És ez természetes is. Akik megrendelésre ragaszkodnak a „nagy” Ducehoz, azok nem ragaszkodhatnak sem a diósághoz, sem a halhatatlansághoz.

Marx kormányalakítását akolója is kihatástalan

Berlin, január 18. A Curtius lemondása után a zsidó Marx kormányalakítási kísérletét kedvezőtlenül ítélik meg, mert a centrum nem akar hallani jobboldali koncentrációról, míg a néppárt csak a szociálistákkal hajlandó a kormányban résztvenni.

Száz embert tartóztattak le a lengyel összeesküvés botrányban

Varsó, január 18. A felfedezett orosz összeesküvés mértelet egyre nagyobb arányokat öltöttek. Száz embert tartóztattak. Az összeesküvés célja az volt, hogy a vilámi kerületet elszakítsák Lengyelországtól és Oroszországhoz csatolják. Két képviselő is le van tartóztatva.

Ötven százalékkal csökkentették a gabona és az élőállatok kiviteli vámját

Fennakadás állott be a német jóvátételi számlára kötött aranyszállítási szerződések realizálásában

(Bucuresti-Bukarest, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány gazdasági bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a gabona és állatkiviteli vámilletéket 50 százalékkal leszallítja. Ezek szerint a kormány

a hüvelyesek és olajtartalmu magvak vámját 5000 lejre.
a buzaszt illetékét 4000 „
szállította le vagonorként, az élőállatoknál pedig a darabonkénti vámot
a szarvasmarhánál 2000 lejre.
sertésekénél 300 „
juhoknál 100 „ szállította le.

A szarvasmarhákra vonatkozó intézkedés nem elég világos, amennyiben nem tudni, hogy az új vámtétel általánosságban érvényes-e. Eddig ugyanis ezen a téren két kategóriát különböztettek meg. A hat mázsánál nehezebb szarvasmarha váma fejenként 6000, a többinél 4000 lej, azelőtt pedig a vám egységesen 8000 lej volt kategóriabeli megkülönböztetés nélkül. Tisztázásra vár tehát, vajjon a kormány újra megszüntette-e a kategóriákat.

Elhatározta még a bizottság, hogy Románia is résztvevő a május 4-én Genfben kezdődő nemzetközi gazdasági konferencián.

A bizottság ezután a német jóvátételi számlára törtéző megrendelések ügyével foglalkozott és elhatározta, hogy a Dawes-terv alapján Romániának járó jóvátételi összeg 10 százalékat az országban levő 330 kórárháznak gyógyszerekkel és orvosi anyagokkal ellátásának céljaira fogja fordítani.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a fő hivatalos jellegű „Politica” című lap kormányzókörből nyert értesülések alapján azt írja, hogy mindazok a német vállalatok részéről a legutóbbi időben tett ajánlatok, amelyek Romániának a Dawes-terv alapján járó jóvátételi követeleisének kiegyenlítésére vonatkoznak, nem realizálhatók még akkor sem, ha tárgyalás alapját képezhetik is, mindaddig, amíg a román kormány be nem fejezte tárgyalásait Németországgal az Avereseu és Stresemann által Genfben megállapított keretek között. Semmi olyan hírrel, amely Romániának a Dawes-tervben megállapított jóvátételt érinteni akarja, nem sikerülhet. A miniszterelnök, aki személyesen tanulmányozta a beérkezett ajánlatokat, ilyen értelemben döntött. Kijelentette, az ország érdeke az, hogy összes jogai Németországgal szemben sértetlenül megmaradjanak a fennálló differenciák megfelelő likvidálása végett.

A lengyelországi zsidóság széleskörű kulturális autonómiát követel

A lengyel zsidóság 73 százaléka zsidó nemzetiségűnek vallotta magát

(Varsó, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt hét csütörtökjén a lengyel sejmében a lengyel szocialista párt a zsidó sejm-klub és a német munkapárt reprezentánsai partézi konferenciát tartottak, amelyen megvitaták a politikai és gazdasági helyzetet, valamint a nemzetiségi problémákat is.

Niedzialkowsky a lengyel szocialista párt nevében kijelentette, hogy pártja a kormánnyal szemben továbbra is ellenzékben marad, jóllehet Pilsudski marsall személye iránt továbbra kedvező állást foglal el.

A zsidó klub képviselői kijelentették, hogy a kormánnyal szemben s intén oppozícióban maradnak. Azután a népkisebbségi kérdéseket tárgyalták és ezek során a szocialista párt képviselői kijelentették, hogy a párt a maga részéről egy gondosan kidolgozott programot fog beterjeszteni a kormánynak. Ez a program azonban csak a szláv kisebbségeket öleli fel. Ezek számára területi autonómiát követelnek a szocialisták. Ami a németek és zsidók kisebbségi ügyeit illeti, erre nézve a párt eddig még nem tudott véglegesen megformulált álláspontot hozni.

A németek egyik képviselője kijelentette, hogy Lengyelország német kisebbsége megelégszik egy kulturális autonómiával.

A zsidó képviselők a maguk részéről szintén széleskörű kulturális autonómiát követelnek.

és kijelentették, hogy az állam által már eddig is fennálló jiddis nyelvű iskolákat továbbra is fenn akarták tartani, de ezenfelül gazdasági követeléseiket is hangsúlyozták, nevezetesen, hogy a zsidó munkások mindenütt nyerjenek munkát és alkalmazzák és gazdasági téren általában szűnjön meg a numerus klausuzs.

A tanácskozások végén elhatározták, hogy a pártok hatagyu bizottságot küldtek ki, amely az összes kisebbségek kulturális autonómiáját tanulmányozza.

Elhatározták végül azt is, hogy a legközelebbi konferenciára meghívják az ukrán és fehérorosz pártok delegátusait is.

A varsói állami statisztikai hivatal legutóbb közölte az 1921 évi szeptember hó 30-án megjelent általános népszámlálás statisztikai adatait. Ezen adatok szerint Lengyelország összes lakossága (a vajdaság, Vilna és Felsőszilézia kivül) 25,694.700 lélekre rug. Ezen lélekszámból zsidó hitvallásúnak jelentették magukat 2,771.949 en.

Ezek alapján a zsidók létszáma Lengyelországban kerek számban az összlakosság 12 százalékát teszik. A 2,771,949 zsidó vallású ember közül nemzeti hovatartozandóság szerint 707,000-en (25,5 százaléka) lengyel nemzetiségűnek (2700-an (0,1 százalék) rután nemzetiségűnek, 2,044.585 (73 százalék) zsidó nemzetiségűnek, 4000 en fehér oroszok, 77 en litvánok, 1100-an oroszok, 91-en csehnek és egyéb nemzetiségűeknek 700-en vallották magukat. Felekezetenkénti zsidóknak 2770-an jelentették ki magukat. Az összes zsidó lakosság közül 2700-an római katolikusoknak, illetve 8000-en katolikusoknak jelentették be magukat.

TEMESVÁRI GLOSSZÁK

Béke van és még sincs béke a temesvári magyar színháznál. Egy kedves kis történet, amelyről a cionista dienstecken is beszélnek. A magyarpárti dezertőrök

Timisoara-Temesvár, január 18. Hosszu vadás és egy heti pihenés után már-már ugy-látszott, hogy nyugvóponttra jut a temesvári magyar színház problémája. Franyó Zoltán és Fekete Mihály nyíl, kíméletlen harcra, bármilyen hihetetlennek is látszik, mindkét fél teljes megelégedésével végződött. Franyó bizonyította, hogy erősebb legény mint Fekete, mert nem akkor hagyja ott a koncepciót, amikor kényszeríteni akarják erre, hanem csak akkor, amikor ő jónak látja. De igaza van Fekete-nek is, aki végeredményben még sem akart mást, mint birtokába jutni a színháznak — azt a célját pedig elérte. A két fél tehát most barátságosan kezét foghat és mehet mind a maga útjára: Franyó vissza a költészethez, Fekete pedig a színházigazgatáshoz, amelyhez kétségtelesen jobban is érthet elődjénél, legalább is erre enged következtetni az a hőrtmény, hogy az eddig csak gyéren látogatott színház jeyei az első előadásra mind elfogytak.

Tehát eddig rendben voltunk: elvégre az utolsó szót a színház ügyében mégis csak a közönség mondta ki, amely — a jelek szerint — nagyobb bizalommal van Fekete iránt, aki tradícionális multtal rendelkezik a temesvári magyar színháznál, mint Franyó iránt, aki lehet ugyan jó író, publicista és még kitünőbb műfordító, de rossz színdirektornak bizonyult.

Nem így gondolkozik azonban egyik tiszteletreméltó lapírunk, a temesvári „Déli Hírlap”. Semhogya se tud beletörődni a rezsimváltásába és nap nap után támadja Feketét, miközben vádakat olvas fejére, hogy nem szerződött a régi társulat tagjait, hanem a vidéki színházak stárjait csábítja magához, miáltal megbolygatja azok harmóniáját. A történeti hűség kedvéért meg kell állapítanunk, hogy annak idején, amikor a színház csödbe jutott és mintegy hetven színész hetekig nem kapott Franyótól fizetést és a szó szoros értelmében éhezett, lapírunknak egyetlen szava sem volt a színészek érdekében.

Ha tárgyilagossága nem is, de humora annál inkább van a „Déli Hírlap” nek. Az egyik legutóbbi számában például szösz szerint az alábbi kis kommunikében jelentette be Fekete egyik bemutatóját:

„Csuda Mihály szerencsésje a címe annak a zenés bohózatnak, melyet a temesvári közönség jól ismer, mert hiszen a nyáron számtalanszor került előadásra. A temesvári színház most ótször egymásután tűzte műsorra és Nórka kimondottan énekes szerepét (?) F. Sugár Teri drámai színésznő fogja játszani, aminek az az oka, hogy az igazgatóság nem tudott idejében megegyezni a szubrettel.”

Ugye, ehhez nem kell kommentár?!

Az alábbi kedves kis történet szereplője Rothbarth Jakob vezérigazgató, a temesvári Lloyd-bíróság tiszteletreméltó tagja és B. Karpin, a Keren Hajjeszód direktóriumának berlini tagja, aki tudvalegőleg néhány napig Temesváron tartózkodott a K. H. Kampány eredményes lebonyolítása érdekében. Karpin rendkívül nagy ambícióval látott hozzá a munkához és különös előszeretettel kereste fel azokat a zsidó intellektueleket, akik eddig valamilyen okból távol tartották magukat a Palesztina munkától. Látogatásai meglepő eredménnyel végződtek, alig volt hely a honnan „üres kézzel” távozott volna. Rothbarth vezérigazgatót, aki két napon keresztül kalauzolta Karpint, rendkívül meglepte ez az eredmény, amit annak szuggesztív fellépésnek és rábeszélő képességnek tulajdonított, amellyel Karpin megtudta győzni még a legszélcségesebb asszimiláns rétegeket is.

Rothbarth mindig nehezebb és nehezebb helyekre kalauzolta Karpint, de Karpin mindent meg tudta találni azt a hangot, amelyvel hatni tudott. Egy este éppen ilyen „nehéz” helyről jöttek le megint csak eredménynyel. Aznapra már befejezték a látogatásokat és így szólanul, kissé fáradtan indultak hazafelé. Amikor már jó ideig hangtalanul jöttek

egymás mellett, egyszerre csak megszólalt Rothbarth:

— Mondja Karpin ur, sokan vannak még a K. H.-nál ilyen jósvádájú emberek mint maga?

— Bizonyára vannak még nálamnál is ügyesebbek — hangzott a szerény válasz. — De miért kérdi?

— Ténnek magának egy ajánlatot...

— Nő, az nem lehet rossz. Halljuk!

— Lépjen ki a K. H. szolgálatából és mostani jövedelmének a kétszeresét biztosítom a maga számára.

— És mit csináljak?

— Legyen a llörgyáram képviselője. Nézze — magyarázta Rothbarth — maga is jól jár, mert jövedelme a kétszeresére emelkedik, a Palesztina munka se vesztit ön által, mert hiszen tudják magát pótolni és én is jól járok, mert gyáram termelését egy év leforgása alatt legalább a duplájára emelhetem...

Karpin megköszönte a megítélt ajánlatot és — nem fogadta el. De azóta kedélyes formában sokszor szó esik a szokásos szerda esti cionista dienstecken erről az ajánlatról...

„Dezertőrök” — állapítja meg a magyar párt arról a hét temesvár-gyárvárosi és néhány kolozsvári magyar iparosról, akik félretéve pártiszempontokat és pártfegyelmet, beléptek a román liberális pártba. A magyarpárti „dezertőrök” ügye nem a mi ügyünk, de mégis úgy érezzük, hogy némiképp indokolt a magyar párt vezetőségének ez a súlyos kifakadása azokkal a tagokkal szemben, akik nem a népi közönség útján keresik a kollektív célokat. A romániai kisebbségek — tehát a magyarok is — még túlságosan messze vannak attól, hogy

Elmarad a cseh bányászsztrájk

Prága, január 18. A csehszlovák bányamunkások bejelentett bérharca egyelőre elmarad. Az összes szakszervezetek képviselőinek konferenciája ma határozatot hozott és abban ki-mondta ugyan, hogy a drágasági pótlékhoz ragaszkodnak és hogy azt minden szakszervezeti eszközzel keresztül is fogják hajtani. Egyelőre azonban ezt a minden eszközzel való harcot elhalasztják. Ennek a határozatnak az indoklása a következő: A bányamunkások biztosítási ügyében olyan törvény előkészítése áll küszöbön, amely helyzetüket jelenté-kenyen rosszabbítaná. A bányamunkások összes szakszervezeti erőiket erre a biztosítás ellen való küzdelemre akarják összegyűjteni és tartalékolni. A konferencia felszólította a bányamunkásokat, hogy erre a nehéz harcra már most készüljenek fel. A konferencián jelenlevő kommunista delegátusok tiltakoztak a határozat ellen.

A müncheni egyetem rektora élesen állást foglalt a reakciós diákság ellen

München egyetemének rektora kárhoziatja a zsidóellenes tendenciákat

(München, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Münchenben, a gyönyörű bajor főváros, amely békében is a rémet reakció fészke volt, az utóbbi években valóságos világreakció központjává nőtte ki magát. Bauer miniszterelnök gyilkosai szabadon járhattak München utcáin és Hitler és a Kapp-puccs híveik itt találtak menedéket és a kampókereszt innen indult hódító útjára.

München egyetemén most egy új és józan hang intette az ifjúságot a reakció útjának elhagyására. Boszler professzor, a birodalomalapítás ünnepét választotta ki arra, hogy a német nemzeti diáksághoz manifesztumszerű beszédet intézzon. A beszéd előzménye az volt, hogy a német nemzeti diákegyesületek nem engedték meg, hogy az egyetem százéves jubileuma alkalmával a zsidó diákegyesületek testületileg jelenyüekkel jöhessenek el az egyetem ünnepélyére. A rektor azonban ragaszkodott hozzá, hogy ezáltal a zsidó diákcsoportok és egyesületek testületileg jöhessenek jelenyüekkel. A német nemzeti diákok képviselői erre kijelentették, hogy abban az esetben, ha a zsidók így vonulnának fel az ünnepségekre, akkor ők sem ezen az ünnepezen, sem pedig a jövőben ünnepi alkalmakkor nem kívánnak testületi díszben megjelenni.

Ezre a határozatra a rektor tegnap, a birodalom alapítási ünnepé ek kezén díszbeszédében válaszolt és a beszéd során minden kétértelműséget kizáró módon tett vallomást a köztársaság mellett. Boszdele jéi élesen kifejezte, hogy a német nép egy-felől még ma is ép úgy, mint a császárság idején, teljesen közömbös a politika iránt, másrészt a kevé-s politiká, amivel mégis foglalkoznak Németor-

EZT A SZELVÉNYT A ÉAP BELSE-JEBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ERTEKBEK, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGA DJÁK EL

Ez a szelvény érvényes febr. 10-ig.

hogy a jelenlegi pártkereteket feladva, szétforgácsoltan, a többségi pártok soraiban kereseshék a politikai érvényesülés útját. Hiszen a jelenlegi egységes politikai keretek között is csak másodrendű állampolgárok a kisebbségek és hosszú évek küzdelmes harcában sem sikerült ezt a másodlagos szerepet az állampolgári jogok szempontjából megszüntetni!

Tehát igaza van a magyar pártoknak: a klépattek, illetőleg azok, akik beléptek a liberális pártba, cserben hagyták politikai zászlójukat és ezzel gysngítették a magyarság soraib. Most csak az a kérdés: ha majd megalakul az országos zsidó politikai párt, — mert hiszen azó van róla — vajjon a magyar párt dezertőröknek fogja-e minősíteni azokat a magyarpárti zsidókat is, akik az ő soraiban és nem a zsidó pártban fogják keresni a politikai boldogulás útját?...

Mert hiszen, ugye, elsősorban mégis zsidók ezek és csak másodsorban magyarpárti tagok?!

Pozgány Marcell

száiban, a szellemi élettől teljesen el van vonatkoztatva és felelőtlen elemek kezébe van létéve, akik a nép politikai kiskorosságával visszaélve, nemzeti és imperialista mítoszokat hiteznek el vele. A diákok is abban a veszélyben forognak, hogy lefognak részegedni a frázisok és mítoszok kábitó szerzeitől, holott a politikai jövőt csak a vallással szoros szent érzéssel lehet elgondolni.

A német fiatalok anyai radikálizmust, türelmetlenséget és nyakasságot tanusít politikájában, hogy most már leg'őbb ideje, hogy ezt önkritikával és tudományos gondolkodással ellensúlyozza. Az egyetem ifjúságának politikája pedig csakis az lehet, hogy ósálló, kritikai és igaz gondolkodásra neveljen. Sem politikai mítoszokkal nem szövetkezhetik, sem politikai pártokkal. Az ifjúság nemzeti és állami érzéseiben csakis az állammal, a birodalommal és a német néppel tarthat fenn örök kapcsolatot.

A gyomorfájás, gyomormosás, bél-sárpangás, a gyofoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábitáság, fülzugás, halvány arcszín, rossz kedv a természetes „Ferencz József” keserűviz használata által elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferencz József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben

As Uj Kelet az...
szerezhetik...
Feladó szerkes...
As Uj Kelet c...
megjelenik

Patai József...
zón művész...
gondolatot, b...
vészet, elsős...

Szerda...
5687. Söbát...
1927. január 1...

a magyar...
a zsidó szel...
ben és iráb...
meg ki volt...
számára Ju...
irónk, kik...
zofussánk.

Az utolsó...
József neve...
E nev jelen...
főfogással...
ció hível eg...
minden aroz...
sádba. Min...
magyarság...
utestíja est...
is, ha inté...
közigazgatá...
ban, a kultu...
Patai József...
fogással, am...
sok kivedés...
és nyomuk...
podott szam...
A napok...
ben ezt a d...
vára jör, E...
nap delelőtt...
olva son. El...
Józsefet, ak...
személyesen

— Már...
tonai szor...
kervények...
ügymiszte...
gálat elha...
adása márc...

— A kol...
gántiszvis...
este rendez...
testületnek...
tisztviselő...
New York...
nagyarányu...
a két szerv...
gednek kö...
legalkertite...
kok, iporv...
nagyhozórs...
vánul meg.

— Egy...
feltűnéstke...
záró! Mar...
Israel nevé...
orvosi köte...
mertté tett...
máramaros...
tapszólata...
aki nem m...
máramaros...
ezer súlyos...
Klein I-re...
egy rendb...
évek kutat...
ben szakav...
nagyonb...
különös tel...
Israel szel...

HIREK

As Uj Kelet az egyetemese erdelyi es bansagi zsidok napilapja. Szerkesztok Giszkalay Janos es dr. Marton Ernő. Felszo szerkeszto dr. Marton Ernő. As Uj Kelet cikkeinek utannyomasat csak a forras megjelölésével engedjuk meg.

Dr. Patai József

Patai József író neve a forradalmakat megelőzően művészi programot jelentett. Jelenlétét a gondolatot, hogy akár a heber, akár a jiddis művészet, elsősorban az iram művészet batran oda állhat a legkényesebb izlés forrása elé. Mert megszokták Magyarországon, hogy a zsidó művészet dalban sem egyéb zsinagógai énekben, képen a "tzitrah"-táblánál, poézisben néhány méta zsinagógai p. j. nál. Ennek a gondolatnak átértékelésén fáradozott Patai József. Kiásta a magyarul olvasó zsidóság számára, de a magyar intellektuális számára is kincseit a zsidó szellemnek és zsidó művészetnek, képen és írásmában, pompás fordítások révén mutatta meg ki volt nekünk, ki volt a világirodalom számára Jada Halévi, kik voltak misztikus írónk, kik óda költőink, elbeszélőink, filozófusaink.

Szerda

5687. Söbát 16. 1927. január 19.

Az utolsó néhány esztendőben már Patai József neve több volt művészeti programnál. E név jelentett szembenállást azzal a bornírt fölfogással, amit Magyarországon az asszimiláció hívei kíméltítenek, hogy a zsidónak minden aron be kell kebeleznie magát a magyarságba. Minden áron, még akkor is, ha a magyarság udvariasan, vagy brutalisan visszautasítja ezt a hivatlan közeledést, még akkor is, ha intézményesítik az antizsidizmust: közigazgatásban, a gazdasági élet vonatkozásában, a kultúra és a közélet sok más terén. Patai József gerincesen állott szemben e föl fogással, ami harcot jelentett, gorosz támadások kivédését. De e harcok sikeresek voltak és nyomukban Patai József táborára egyre gyarapodott szemben és lelkesedésben.

A napokban itt fogjuk átvizsgálhatni körünkben ezt a derek művészt és harcost. Kolozsvárra jön, hogy a Magyar Színházban vasárnap délelőtt költőmunkáiból és műfordításáiból olvasson. Erdélyi zsidósága szívesen látja Patai Józsefet, akit írásai után most alkalma lesz személyesen is megismerni.

Március 1-ig lehet benyújtani a katonai szolgálat elhalasztásra vonatkozó kérvényeket. Bukarestből jelentik: A hadügyminiszter megengedte, hogy a katonai szolgálat elhalasztására vonatkozó kérvények beadása március elsejéig meghosszabbíttassék.

A kolozsvári könyvtárszolgálat és magánítiszteletök báija. Január 23-án, vasárnap este rendezte meg a romániai híres könyvtáros testületének kolozsvári tagozata és a Magánítiszteletök szindikátusa ezidei táncestélyét a New York szálló összes földszinti termében. A nagyarányú előkészületek, amelyek érdekében a két szervezet egy táborba olvadt, arra engednek következtetni, hogy ez lesz a szezon legalkalmasabb táncos élye, amely iránt a bankok, iparvállalatok, kereskedelmi cégek és a nagykorúság körében nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Egy máramaroszigeti zsidó orvos feltűnést keltő könyve a járványos influenzazáró. Máramaroszigetről jelentik: Dr. Klein Izrael nevével előnyösen ismerik már-maroszigeti orvosi közközlésben. Nevét már 1914-ben közismertté tette, amikor könyvében ismertette a máramaroszigeti orosz megszállás alatti orvosi tapasztalatait. Ő volt ugyanis az egyetlen orvos, aki nem menekült el az invázió elől, hanem a máramaroszigeti kórházban visszamarad. Több ezer súlyos beteg katonát gyógykezelt. Dr. Klein Izrael a napokban újból megjelentetett egy rendkívül érdekes kis írást, amely hosszú évek kutató munkájának eredménye. A könyvben szakavatottan tárgyalja a háború óta egyre nagyobb arányokat öltő influenza-járványokat, különös tekintettel a spanyol influenza. Klein Izrael szerint a legjobb orvos tévedésbe jut,

amikor a komplikáltabb influenza-eseteknél a diagnózist tüdőirritációval hozza összefüggésbe. A helytelenül megállapított diagnózis után az orvosok rendszerint olyan gyógyszereket rendelnek a betegeknek, amelyek később rendkívül káros hatással vannak a szervezetre. Klein doktor ezzel szemben azt igyekszik kimutatni, hogy a spanyol influenza megbetegedésekkel kapcsolatban a vesékben állnak be zavarok s így az orvosnak oda kell törekednie, hogy a vesében teálló működési zavarokat elimálja. Végül is od konkludál dr. Klein, hogy a mai orvostudomány legjobbáza szem elől téveszti a legjelentősebb gyógykezelési módokat és a komplikált gyógykezeléssel csak a betegség komplikációit segíti elő.

Nagy rendőrségi botrány Newyorkban Newyorknak nagy szenzációja van. Mac Laughlin, a rendőrség egyik legismertebb tisztje leleplezte a közbiztonság öb funkcionáriusát. Negy hónappal ezelőtt a szörme szakmában forradalmi tendenciájú sztrájk tört ki, mire a rendőrség központjától nagy kirendeltség vonult a sztráklizlet és műhelyek elé, mert fosztogatástól kellett tartani. Mindennek ellenére mégis számos esetben szabotáltak a sztráklizlet és a kommunista munkahelyükön maradt munkástársak terrorisztikus fellépéssel bírálák rá a munka abbahagyására. Kiderült, hogy a rendőrség a zavargások alatt tehetetlennek bizonyult a rend őrtartására. Mac Laughlin hiderítette, hogy több rendőrtisztet a kommunista szervezetei jelentős összeggel megvesztegettek, nehogy a rendőrség erőiesen lépjen föl a zavargók ellen. A vesztegetési pénzekből állítólag a körendők ötéven dollárt, a tisztviselők 250 dollárt kaptak.

Haemorsan veghélupok

azonnal megszüntetik az avaryes tájalmakat.

A zsidó történelem filozófiája. A kolozsvári Académia Barabási Vik kulturdéltánja keretében vasárnap negyzsámu köznység előtt terotta meg Giszkalay Janos folytatóság előadását "A zsidó történelem filozófiája" címmel. A előtásai, intézményei révén, hatáskörében három nép biztosított magának öröké váltságot az emberiség történelmében — mondotta az előadó — a görög, a római és a zsidó nép. Egy valószínű, hogy a görög filozófia és művészet helyett új gondolkodási irányok, új művészi célkitűzések fogják elfoglalni, a római jogrendszer és államelmélet is már régen a múlté lesz, mikor a zsidó nép nagy alkotása: a jobb és igazságosabb társadalmi rend felé való törekvés, a szociális igazság igazlása még mindig élő és eleven erőként fog hatni az emberiségben. Mert ugy a filozófia és művészet ottcsúszra érkezett H-llas, mint Róma az emberiség társadalmi berendezkedését csak urak és rabizolók osztályozásával tudta elképzelni és Jada volt az első a történelem színpadán, amely biblival kezében szembe nézett a tényleg egyenlőségét meghirdette. "A ragyogóan felépített előadásnak megérdemelt nagy sikere volt. Harmadik és b f jész előadását január 30-án terija meg Giszkalay Janos, a Barabási VI-ik kulturdéltánja keretében. A kolozsvári Barabási, amely eddig is aktív és eredményes munkát fejtett ki a zsidó kultúra terjesztésében és propagálásában, rendszeresül kulturdéltánjait és azok keretén belül a zsidó közelet legjobbjait fogja megszólaltatni.

Nem sikerült a megegyezés a Skodagyár képviselőivel. Bukarestből jelentik: A Skoda-Ringhoffer gyár képviselői tegnap este elutasztak a fővárosból. A kormány nem fogadta el a cég javaslatait az államnak a Skoda-művekkel szemben fennálló adóssága 40 éves konvertálására vonatkozólag. Amennyiben a cég megtehetőbb javaslatokat fog tenni, úgy a tárgyalásokat folytatni fojnak.

Stanioft

Nagyban is szállít Róvász Béla papirkereskedése Marosvásárhelyt. Kérjen ajánlatot

Vásárolt-e már az Uj Kelet szelvényeivel?

Gróf Bánffy Mikós cáfolja Budapestben, hogy Erdélyben politizálna. Budapestre jelenlét: Gróf Bánffy Mikós tegnapelőtt Romániából ideérkezett. Az "Est" munkatársa felkérte, akiknek kijelentette, hogy néhány hétre Magyarországra jött. Hazautazásának célja, hogy az itt róla elterjedt különböző és alapatlan pletykákat megcáfolja. Erdélyben — mondotta — magyar kultur- és művészeti ügyekkel foglalkozom, s polom szokat az öszeköte-téseket, amelyek részről jóindulatot tapasztaltam a magyar kultúra iránt. Minden erőmet a belső megértés és a lelki közlekedésre fordítom. Higyjék el, hogy mással is lehet foglalkozni, mint politikával. Első földolgom magyarországi társaink érdeklődését, szeretettel meggyerem az erdélyi magyar irodalom iránt. Megcsináltuk az erdélyi Haiconat, amelyhez 28 erdélyi író csatlakozott és még több is fognak. T vályelőtt megalakult az Erdélyi Szépművészeti Céh, amelynek kiadványai felvezetik a versenyt az első magyar könyvkiadókéval. Legközelebb megjelenik az első H-llas kiadás.

Haemorsan véghélupok használata, egy kran fele legeszezzel az aranyér operációt.

Mecklőnek az olasz újságírók. Belgrádból jelentik: A jugoszláv rendőrség Sa-szktól két olasz újságíróhozott be Belgrádba, akiket a szerbi határrendőrség tartóztatott fel, minthogy nálunk személféle írat nem volt. A két olasz újságíró azt vallotta, hogy Nitti volt lapjának, az "Il Mondo"-nak munkatársai és minden írat nélkül voltak kénytelenek a fasziták üldözése elől menekülni. A két újságíró szabadlátra helyezték és Belgrádból Bicsobé folytatják utjukat.

Achad Haam-emléknapély Kolozsváron. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja az "Est" zsidó ifjúsági egyesülettel karöltve e hó 22-én este 8 órakor Achad Haam emléknapélyt rendez a kolozsvári kereskedelmi és iparkamera nagytermében. Az emlékbeszédet dr. Hamburg József tartja.

Ha kottát vesz

vegye a slágerek legjavát. Ezek azok: Pourquoi? Charleston. A csék elszáll Tangó, Savoy Blue, Astria Tango, Santa kutya shimmy Tango Nocturne. Daraja 36 lei.

Moravetz-

kladás, mindenütt kapható

Hivatalosan cáfolják a Dnyesztermenti kommunista támadások híreit. Bukarestből jelentik: A beszarabisi állambiztonsági felügyelőség sajtóirodája megcáfolja a Dnyesztermenti kommunista támadásról a lapokban elterjedt riasztó híreket. A támadásból csak sznyl igaz, hogy január 10-én Buzar meilts a Fekete-tenger felől egy bárkán 10 puskvával és gépfegyverrel telfegyverzett csempesz érkezett és a Károly király határőrs mögött szállt partra. A csempeszek és az őrállomás közt tűzharc keletkezett, miközben egy káplár megsebesült. A csempeszek hamarosan visszavonultak és a bárka eltűnt a Fekete-tengeren.

Antiquaire

Holtscher

Cluj

Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2. Vis-à-vis "Hotel New-York"

Olcsóbban él

iz száználkhal, ha az UJ KELET szelvényével vásárol

Dov Ber Borochow

Halálának kilencedik évfordulójára

Néhány nappal ezelőtt múlt kilenc éve annak, hogy a zsidó gondolkodók egyik legeredetibb képviselője, Dov Ber Borochow életének nagyon is korai fiatalságában meghalt. Valami végzettszerű ez a zsidóság újkorai történetében, hogy a legnagyobb vezető szellemünket alkotó erejűk tejjében ragadja el a kérielhetetlen halál. Ezen úgy, mint a politikai cionizmus megalkotója, Theodor Herzl, Borochow is, aki a proletár cionista mozgalom életrekezdője volt, felemlést érdemelt minden erejét igazságának szolgálatában. Ez a hasonlat azonban más téren is tökéletesen jellemző, mert Borochow jelentősége a proletár cionizmusban éppen olyan nagy, mint amilyen nagy jelentősége volt Herzl életművének az általános politikai cionizmus terén.

Nehéz volna ennek az igen sokoldalú embernek érdemelt egy rövid újféleggel keretén belül felforolnia, mert az ő jelentősége nemcsak politikai, hanem korszalkalató tudományos munkásságában is rejlik. Sőt egészen bizonyosra mondható, hogy normális körülmények között valószínűleg egyáltalán távol tartotta volna magát a politikától és bizonyára kizáróan a tudományos kutatásoknak szentelte volna életét. Mert ehhez minden megkívántató előfeltétele megvolt: a szellem mélyrege, tisztasága és élessége, pártatlanul finom megfigyelőképessége, felfedezhetetlen szorgalma és mindenben és mindig szent és becsületos törekvése az igazság után. De létének abnormális viszonyai a politikai élet poradjára tereltek. És jó volt ez így, hogy az igazi tudósnak mindezen kiválóságával és mindenképpel az igazság iránt való zavartalan objektívviszával a politikai élet terére lépett, csak így magyarázható meg az, hogy mindamellett, hogy maggyőződéses szocialista volt, fel tudta magát szabadítani a saját kora kompromittált szocializmusának előítéleteitől és meg volt az ereje ahhoz, hogy a marxista szemzögből, de önállóan vizsgálja meg a zsidó gazdasági életet és, hogy ezen vizsgálataok révén olyan tudományos eredményekre jusson, amelyek az ő kora szocialista gondolkodásában forradalmilag hatottak.

Kutatásai révén arra a végső eredményre jutott, hogy Marx teóriájával ellentétben, amely teória csak az állam gazdasági struktúráját látta, de sohasem a népek struktúráját az államon belül, — ezaz a teóriával szemben megállapította, hogy minden népnek, még akkor is, ha mint kisebbség él valamely idegen államban, külön, önálló gazdasági struktúrája van, amely gazdasági struktúra az illető nép kultúrájában gyökerezik és amely múlt és ennek következtében a benne gyökerezett, önálló kisebbségi gazdasági struktúra sokszor alapjaiban különbözik a többségi nép struktúrájától. Különösen így találta ezt a zsidó népuélet, amelynek teljesen egyéni gazdasági struktúráját igen éles elmével és meggyőző erővel bizonyította be. Úgy találta, hogy a zsidó nép egészen más termelő feltételek között él, mint minden más nép és ebből a megállapításból kiindulva minden mástól különböző nemzeti érdekeket következtetett le a zsidó munkásság részére. Így lett Borochow az ő nagy mesterének, Karl Marxnak, az igazságait a zsidó proletárokra vonatkozólag is kimutatta, egyik legjelentékenyebb továbbfejlesztője abban az értelemben, hogy Marx tanáiból külön megállapításokat vont le a zsidóság osztályharcainak lényegére és fejlődésére vonatkozóan.

Kimutatta, hogy a közeljövőben egy spontán tömeg-emigrációnak kell megindulnia a keleti országokból és valóságos odalátarméltó próféta megítélással előre megmondotta, hogy az adott időben az összes bevándorlási területek el fogják zárni határaikat a zsidó tömegek előtt és csak Palesztina marad meg, mint az egyetlen zsidó immigrációs ország. Ilyen módon nemcsak a cionizmust békítette ki a marxista szocializmussal, amennyiben a cionizmus mint a zsidó szocializmusnak egyik feltétlenül szükséges fejlődési stáppját látta és ilyen módon a Poale Cionizmusban egy szintézist teremtett meg ennek a két látszólag ellenes eszmének: a cionizmusnak és szocializmusnak, hanem magának a cionizmusnak is nagy általánosságban új eszmei alapot adott. Kimutatta, hogy a cionizmus nemcsak megva-

lósulhat, hanem a történelem vastörvényeinek következtében meg kell változnia, hogy megvalósulhasson a zsidó gazdasági élet fejlődésének menete követeli és időszerű feltarozhatatlannul. Ilyen módon a galutbéli zsidó gazdasági élet marxista szemlélete alapján logikus következményképpen a proletár-cionizmus világszemléletéhez ért, amely proletár-cionizmust a cionista történelemben Poale Cionizmusnak neveznek.

És ha Borochownak nagy érdeme a szocializmussal szemben, hogy a zsidó szocializmust, amely az oroszországi Bundista mozgalomban már-már teljesen megmervedett, a Poale Cionizmusban a fejlődésnek és megvalósulásnak új utjára vezette, úgy éppen olyan érdeme a cionizmussal szemben, hogy azal megrendíthetetlen gazdasági bázissal, amelyet

adott nébi, erős alapokat teremtett a cionizmus további fejlődésének.

És ha Marx után a legnagyobb érdemeket igénybeheti magának a zsidó szocializmus terén, úgy Herzl után, mint a nagy Poale Cionista világmozgalom megalkotója és teoretikusa, még praktikus álláspontból is ugyanilyen érdem illeti őt a cionizmussal szemben is.

És ha a jelenlegi súlyos gazdasági krízis ellenére a mi palesztinai építő munkánk mégis lépésről lépésre halad előre és a zsidó munkásságok fegyelm-zettség és elpusztíthatatlan ideállamusa minden eléjük meredő akadályt le tud győzni, úgy ez elsősorban Borochow működésének és életművének köszönhető, annak a Borochow-nak, aki örök időkre kiapadhatatlan erőforrása lesz a palesztinai munkás J sáv számára.

Vlad volt pénzügyminiszter nyilatkozik a kormány pénzügyi politikájáról

Csak a lej stabilizálása mehetett meg gazdasági életünket a katasztrófától

(Ciu-Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától) Vlad Aurél dr. volt pénzügyminiszter ma Kolozsvárra érkezett és abból az alkalomból érdekes nyilatkozatot adott a „Patriá”-nak, a nemzeti párt hivatalos lapjának Erdély gazdasági problémáiról.

A lej revalorizálása miatt

— A lej revalorizálására való törekvés — mondotta dr. Vlad Aurél — és a belföldi árak lenyomításának politikája alkörühetetlenül fel kellett hogy idézze azt a komoly gazdasági krízist, amely alatt az egész ország, de különösen Erdély szenved. Az állatexportra keljött vámköz és a lej emelkedése ugyszóval teljesen megszüntette az állatkivitelt, mílalt a tenyész-örök, akik Erdély mezőgazdaságának főágát képviselik, súlyos károkat szenvedtek és megakadnak a fejlődés útján. A gabonááraknak a vámkülletések után előidézett esése nemcsak a régi, hanem az erdélyi mezőgazdaságot is érzékenyen sújtotta. A mezőgazdaságban beállott krízis természetesen erősen éreztette hatását az iparban és kereskedelemben is, amely sokat szenvedett még azon vegzáló intézkedések folytán, amiket a kormány különösen a túlzott és a megmunkált fa exportjánál fogatosított.

Katasztrófa felé...

— Az egyre érezhetőbb pénzühiány még súlyosabbá tette a mezőgazdasági és ipari termelés válságát. Az ország egész termelése, mint hogy kizárólag a belföldi hirtelforrásokra számíthat csupán, kénytelen volt vállalni azokat a kamatterheket, amelyeket sem az ipar, sem a kereskedelem, sem pedig a mezőgazdaság sokáig viselni nem tud már. És ha gazdasági és pénzügyi politikánkban nem következik be gyökeres változás és ha nem sikerül külföldi kölcsönt kapnunk, a krízis még jobban elhatolmasodik és valóságos katasztrófa fog benünket feyegestni.

— A kormány gazdasági és pénzügyi politikája — folytatta Vlad Aurél — teljesen megegyezik a nemzeti párt által leszögegetett programmal. Sajnálattal kell azonban megállapítanunk azt, hogy a kormány habozik és nincs elég bátorsága gazdasági programjának gyakorlati megvalósításához. Amint látszik, a kormány gazdasági programjának tekintetében is függő viszonyban van a liberális párttal szemben, amely nem fogja tűrni a helyzet megváltoztatását anélkül, hogy káros befolyását továbbra is ne vetné latba az alája rendelt kormány eltávolítása érdekében.

Elviselhetetlen kamatviszonyok

— Az új gazdasági és pénzügyi élet első alapfeltétele a lej stabilizálása. Es ezt sürögősen meg is kell valósítani, mert a pénz stabilizá-

Családapák! Köteleességtek önmagotokat és családotokat a fenyegető spanyolnára ellen megvédeni. Legolcsóbb és legbiztosabb mód a **DIANA** sóborszeszszel vágzett, mert a naponta többször ismételt száj és torok öblögetés

ciója kell, hogy a válság szanálásának kezdete legyen. Azok az országok, ahol a valuta stabilizálását megvalósították, legelővenebb példái annak, hogy az ilyen pénzügyi politika folytán, a külföldi tőke beözönlésével megolcsult a hitel. Bizonyíték erre Belgium, Németország és Magyarország, ahol 7—8 százalékkal mellett lehet már pénzt kapni és ahol a 15—16 százalékos kamatot horribilisek tartják, holott nálunk csak a proceklóások kapnak 20—22 százalékos hitelt, de a legtöbb vállalat 36 százaléknál is magasabb kamatokat kénytelen fizetni.

Ezeket mondotta Vlad Aurél, aki egyébként kedden este Szászvárosba utazott és onnan megy le Bukarestbe, hogy részt vegyen a parlament megnyitáán.

— Érdekes per a temesvári Lloyd-bíróságánál. Tudósítónk jelenti: Foglalkozott már az Uj Kelet nemrég a milánói Societa Italiana de Cucurini és a kolozsvári Banca Agrara Privilegiata temesvári fiókja között lévő perrel, amely egy garancia levél kiállításából keletkezett. Szombaton délelőtt tárgyalta a Lloyd bíróság ezt az ügyet, amelyet a temesvári pénzügyi és jogszékhörökben nagy érdeklődéssel kísérték. A felperes részéről a válságtott bíróság tagjai Lazar Livius és Weindel Florenc, míg az alperesek részéről Kan Róbert és Carabas Romulus igazga őt kérték fel, a tárgyalás elnöke Lindaa Armia bankigazgató volt. A Banca Agrara védője, dr. Mircea Viktor kérte, hogy a Lloyd-bíróság ez ügyben ne tárgyaljon, mivel a garancialevelet, amelyből a per keletkezett, a bank részéről jogtalan személyek állították ki és így az abba kikötött bírósági kompetencia sem illetékes. A Lloyd bíróság ekkor elrendelte a garancialevél egyik aláírójának, Marcu Traian igazgatónak kihallgatását, aki elmondotta, hogy S-rányi Doss, akiért garanciát vállalt, nagyon jó kiíense volt a pénzügyi sznek és midőn ő a levelet kiállította, azt gondolta, hogy ezzel egy emberre segít és nem okoz senkinek kárt. Beismerte, hogy a másik aláíró, Moldovan nem volt jogosítva a garancialevél jegyzésére, de az idő már nem engedte, hogy valamelyik igazgatósági taghoz eljuttathassa a levelet. Hivatkozik arra, hogy más esetben is hasonlóan cselekedett. Az ügyvédek ezután arról vitakoztak, hogy a Lloyd-bíróság kompetencia-e perben dönteni. A bíróság visszavonult és elrendelte, hogy a Banca Agrara záros határidőn belül szolgáltatassa be a könyveket és az összes levelezést, amely erre az ügyre vonatkozik. Legközelebbi tárgyalás a jövő héten lesz.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

soroztat, a szintről hoztak elő és Nehogy enzzatot adjant kolozsvári p falás teljeze

LÖL

(Ciu-Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától) Egy dailau fejta ch rlesnyével megzások zsonglól hirtelen külsejt fia csipött: — Megtértem!

A rikács felzavarta a mellett elu szem kívánczultemperam Botrányt alpincérek mettek. Ca azonban me

— Ha é nekem ide gondoskodni eltűnjék a A helyrek megnyörült. Egyeszel fordult aklamló szemtálan visszatfélbeszaki: o szélgetéshez Az örül kapacitálás eltávozott.

Megindu énekel. Fáj amelyek örök sírva tudnak leigzoltatta. asztalossegéd énekel, mint magasságos angyalok ktrónusa kört A rendőrendőrségre.

As éjszátötte. Ma d Vertán és E A szoba sar arca idegeese simítja és Széles mozd — Bské lóm. Áldas Körölné — Hát Ha ha ha: Szánkozóan — Mag

soroztat, a kerzatról, a páholyokból, a földszintől hosszas fityulések, közbeküldések tértek elő és a nézőtér várari zajjá változott át. Nehogy ennek a tiltakozásnak töves magyar szót adjanak, meg kell mondanunk, hogy a kolozsvári publikumtól a szovinizmus és idegenfalás teljesen távol áll. Az opera-szezon meg-

Löb Mihály megfordítja a földet mozgásában, mert nem jó

(Cluj-Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton éjjel két óraker történt. Egy dalamos valcer után és bizonyára egy fejcsorogás után a csillárok szeszliű fényével megvilágított teremben csendes diskurzusok szongása áradt el. Az egyik asztal melől hírtelen mozdulattal felugrott egy egész fiatal ember és öklével az asztalra csapott:

— Megmondottam már, hogy hat újragot kértem!

A rikácsoló, artikulátién hang egyszerre felzavarta a kávéház nyugalmát. Az asztalok mellett elémultak a diskurzusok, minden szem kíváncsian és édeslőíve fordult a kisorúlt ember felé. Botrányt szimatoltak. Talajdonos, főpincér, alpinórék pillanat alatt az asztala előtt termettek. Csillámai próbálták. A fiatal ember azonban megkutyálta magát.

— Ha én hat újragot kérek, ne adjanak nekem ide hármat. Micsoda szemtelenség! Majd gondoskodni fogok róla, hogy ez a kávéház eltűnjék a föld színéről!

A helyzet kezdett világos lenni. Az emberek megnyugodva bölintottak egymás felé: Őrült. Egyesek szájalommal vegyes érdeklődéssel fordultak a stádatarok, lobogó haju és vilámló szemű fiatalember felé, a többség azonban visszatért a borospohárhoz és a kelleitlenül félbeszakított, valószínűleg igen érdekes beszélgetéshez.

Az űrült fiatalember pedig szelid szavak és kapacitálás hatása alatt felvette kabátját és eltávozott.

Megindult a Ferenc József uton lefelé és énekelt. Fájdalmas bus zsidó nótákat, olyanokat, amelyek örömeiben is sirnak és amelyek talán csak sirva tudnak örölni. A sarki rendőr leintette, majd leigazoltatta. Löb Mihály, bánffyhungyadi ezárnazású, asztalossegéd. Kolozsváron dolgozik. Nem azért énekel, miatha csendzavaró volna. Az ő énekét a magasságoa egekben is szivesen hallgatják és az angyalok kórusa, amely sorakozik az Egyetlen trónusa körül.

A rendőr megértően bölgett és bekisérte a rendőrségre.

Az éjszakát a rendőrségi fogda cellájában töltötte. Ma délelőtti bekisértek a bünygyi osztályra. Vertán és Petroniu rendőrkapitányok kitalgatják. A szoba sarkában tükök és figyelemsápdit, becsatt arca idegesen megremeg, dus fekete haját hátra simítja és megáll a rendőrtiszt asztala előtt. Széles mozdulattal nyújtja a kezét.

— Béke űnel. Én, a királyok királya, üdvözlöm. Áldás és békeesség mindnyájukra.

Körülnéz asztán keserűen felnevet.

— Hát persze, azt hiszik, hogy űrült vagyok. Ha ha ha. Én — űrült... Hiszterikusán nevet. Szánakozóan néz végig rajtuk.

— Maguk sem tudják, hogy én vagyok az

kerdeke óta számos idegen énekes jelent meg az Opera színpadán anélkül, hogy szeraplésük ellen a legcskélyebb ellenkezés is felmerült volna.

Nem politikai tüntetés

Mindazeket azért mondjuk el, hogy egy esetleges szjókampányok elejébe vágjunk, amelyben ezerszer lesz szó az erdélyi román publikum idegenfalásáról és antiszemizmusáról. A tegnapi esti tiltakozás, miután nem volt politikai jellege, teljesen indokolt. Ez a tiltakozás egy káros középítség ellen irányul, amely önkritika és józanság hiányában kompromittálj, a mi kulturális intézményünket.

A magunk részéről hajlandók vagyunk elhinni a „Brutális“ rít, hogy a tüntetésnek egyáltalán nem volt antisemita jellege, az incident azonban mégis károsnak és sajnálatosnak tartjuk, mert az ilyen tüntetések csak arra alkalmasak, hogy a negatív önértékelést az eggyébként kiűző és világvárosi nivóju operai előadásoktól. Mindezenre az Opera művészeti vezetőségének gondoskodnia kell róla, hogy a műsor összeállításánál kellő figyelem fordítsák az operalátogató közönség kényes kelésére és igényeire.

országok országa: Palazina királya. Éa hirdetem a Tant. Aanyi a kincsem, mit teng rben a vicepp. De jaj — a fejézes kap es felordit: — Vihar fenyegeti a hajóimat. Ledőlöt tizenkét hajó indult utunk, aranyat és igazgyöngyöt hoz nekem. A szegényeknek kell. A vihar egyra erősbbs lesz, jaj, hol a szikrátviró, paracsót kell adni a hullamóknak, hogy csendesüljenek el.

Szikrátvirója nincs a rendőrségnek.

— Akkor kinyujtom a karomat, mint Mózes a Vöröstenegernél.

Szemai magiás tüben lobognak, jobb karját végignyujtja és merően előre néz, tiokatos, végtelen

Megnyitás után elnapolják a parlamentet

Mégis átalakítják a kormányt? Nem lesz generalisszimusz a román hadseregben

(Bucuresti-Bukarest, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rövid szünet után ismét a belpolitikai élet középpontjába került a kormány átalakításának hónapok óta firtatott kérdése. Bukaresti lapok nap nap után hozták a legmegbízhatóbb forráokból eredő tudósításokat arról, hogy a kormányon belül változások fognak történni. A Goldis csoport kiválik, Cudalbu lemond, Teodorescu jön, Jorga is bevonul a kormányba és ezer más kombináció tartotta igazolomban a politikai élet faktorait. Mindmíg azonban semmi sem valósult meg a tervekből.

Most újabb kombináció merült fel a kormányrekonstrukciósáttal. A „Viitorul“ szerint kormánykörök beszélik, hogy a kormány átalakítása elhatározott tény és meglepetésszerűleg még a parlament megnyitása előtt be fog következni. Az átalakítás módja attól a választól függ, amelyet Averescu több párti vezetőktől vár. Ha ez a válasz negatív is lenne, a változások mégis be fognak következni, még pedig csütörtök előtt.

Elnapolják a parlamentet

A parlament egyvöbként, mint az előrelátható volt, január 20 ikával még nem veszi fel munkáját, mert az egyes bizottságok még nem készültek el a törvényhozás házal elé terjesztendő javaslatokkal. Bukaresti távirat jelenti, hogy a parlamentet csütörtökre meynyitják ugyan, de valószínűleg keddig elnapolják, amikor esetleg újabb néhánynapos szünet fog következni.

Nem lesz generalisszimusz a román hadseregben

Bukarest, január 18. Nagy feltűnést keltett nemrégiben egy a fővárosi lap híradása, amelyben arról számolt be, hogy a hadügyminiszter egy generalisszimuzsi tiszt kreálását készíti elő a román hadseregben. Ma a kormány felhivatalosa, az „Indreptarea“ cikket közöl e kérdésben és a lap híradását erőlyesen megcáfolja.

távolságokba, minden idegazála vibrál és remeg.

— Arcát szelid érti önti el.

— Sőt fogadják a parancsomnak. Minden csöndes a tengeren.

Ösmében énekelni kezd. A „ritah“ dallamát dudolja lágy, zámögő baritonon.

Közben elké zül a jegyzőkönyv. Draghiciu kapitány csöngöt és egy harosabajszu rendőr toppan a szobába.

— Ezt az embert elkíséred. Megértetted?

A rendőr megértően bölint. Löb-Mihály is feláll csöndesen.

— Készőnöm a vendégkísér kapitány ur. Ezenel kinevezem a feber angyalok királyává. Nagyon meg voltam elégedve magával. Étesitem a pápát is ezzel.

Petroniuhoz fordul.

— Magát a fekete angyalok fejedelmévé teszem meg.

Időközben Adamovici és Cutz szubkomiszárok is a szobába kerültek. Az egyiket Honololu, a másikat Japán királyának nevezi ki. Mi-dannyan fejedelmek és királyok, mert Löb Mihály, akinek zavaros arcába, ahol titokzatos kémiai folyamatok örökre felzavarták a lélek egyen-ülét, két kézzel, tele marokkal szörja, pzarolja kincseit.

A munkadója k'sőbb került elő. Elmondja, hogy Löb Mihály egy filmet látott néhány hét előtt, amely a ven-rikus betegségek rémét, az örök veszedelmet mutatta be megdöbbentő képekben. Löb Mihálynak lákét pedig örökre elöstitették a mikroszkóp alatt nyüzsző mikrobák. Felajultán tántorgott haza az előadásról és azóta lassan, de teljemes erővel elhatalmassdott rajta a tebely. A mikrobák bastték, befészkeltek magukat lelkébe és hatalmusa vették Löb Mihály öntudatát. Ma viziók kergetőznek agyában.

Nem lehet csodálkozni rajta, hogy meg akarja változtatni az idők folyását. Mikor kiment az ajtón, még visszaszólt:

— Megfordítom a földet mozgásában, mert látom, hogy nem jó így az embereknek.

Igy mondja Löb Mihály, az űrült tüzes koronájával koronázott királya. (k. r.)

Eltészült a csendőrség reformjáról szöve javaslat

Bukarest, jan. 18. A belügyminiszteriumban ma megbeszélés folyt Goga Octavian miniszter, Stefanescu és Stavara tábornokok, a csendőrség főparancsnokai és a belügyi államtitkárok közt, a csendőrség reorganizálásáról. A reformjavaslat elkészült: es azt a belügyminiszter a jelenlegi állészakban a parlament elé terjeszti.

Értesítés!

Van szerencsénk t. vevőink b. tudomására hozni, hogy rádióosztályunkat egy rádió-mérnök vezetése ne ett átszerveztük. R. ktarunkra érkeztek a legújabb „Tungsram Western“ típusu há om-, valamint hétesöves „Superheterodyne“ készülékek és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy t. vevőink ez rányu kívánságait prompt kielégíthetjük, valamint a rádióengedélyeket megszerzzük. Bármely, a rádióra vonatkozó kérdésre szakszerű, díjmentes felvilágosítással szolgálunk.

Állandó nagy raktár Tungsram rádiócsövekben, valamint prima, könnyű fehallgatókban és valamennyi rádió alkatrészekben.

Készülékeinket érdeklődök kívánságára bármikor vételköztelezettség nélkül díjmentesen bemutatjuk.

Tungsram Rt., Cluj
C.1 Reg. Ferdinand 127.
Telefonsz. 201.

Ne felejtson el vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel

INNEN-ONNAN

Ikarus — beérkezett. Párisban megtartották az aviatikának immár tizedik kiállítását is. Föl-
vontak a németalföldi, — mestodon-szerű repülő-
gépek, egy olyan igen gyors aeroplán, aztán az
angol repülés bűvésze, mellyel az óceán kat lehet
átrepülni aztán a családarc masina is, mely
5400 kilométert tett egyfolytában, minden le-
szállás nélkül.

Aki megtekintette azt a kiállítást, voltakép
szon bémult el, hogy már a tizediket látja. Ez az
ipar és az a lán, mellyel halsd, annyira újnak tet-
szik, mintha tegnap keletkezett volna: inkább egy
csoda látvány, mint a természetes erőfeszítés gy-
mölcsének.

Különböző szakértők véleménye szerint a kiállít-
ás semmi lényegbe vágó újítást nem hozott. A
gépek egyre tökéletesebbek, azok az ötletek, melyek
pár év előtt még ábrándoknak réskáltak, meg-
valósultak. Mindegyik nagyobb erőt fejtnek
ki a motorok, a légszivárokat kevesebbet fordulnak,
az ellenőrző készülékek biztosak, életveszedelemről már
alig lehet szó. Az az utas, aki nem akarja tudni,
hogy a fellegek között van, túl a magas hegyek
orán, egyszerűen végighaveredhet a lecsapható
ágyakon, alva teheti meg az utat.

Késztelen, hogy Ikarus, az istenbűvölő hős
— bérkezett. Aki még fél a repülés újdoságá-
tól, azt nyilván csak iskolai emérei kis-rik. A
kiállítás szerepe a reptelés története is. Olyan
párbajtól kezdve egészen a mai napig. Ábrák
mutatják be Leonardo da Vinci repülőgépét. A
Krisztus előtti negyedik században Archimész
megismételte Dedalus kísérletét. A tizenegyedik
században egy bencés erdi szerzetes Olivier de Mal-
mebury szárnyat hettől magára, le akart eresz-
kedni egy toronyból, de eltorla látta. Konstanti-
nápolyban a tizenkettedik században egy szerzetes
akart repülni az arénán, de szörnyet halt. A
tizenegyedik században perugiai Gian Battista
Dante készüléket szerkesztett magának, hogy át-
szálljon a trasimoni taven, minután azonban kor-
mánya eltört, ő is lebuott.

De Ikarus mégis — bérkezett!

Mérges benzinfellegek. Azok a kék, rozsa-
illatú fellegek, melyek az autók után száll-
nak, nemcsak orunknak kellemetlenek, hanem
egészségünknek is.

A párisi méregtani intézet igazgatója — tüzetesen
tanulmányozta a kérdés és megállapította, hogy a
tökéletes elgás folytan minden liter benzín 560
liter szén-sav, ugyaneannyi széndioxidot termel.

A széndioxid tudvaleg leg károsabb mérgező
gáz, halálos ártalmas a vérnek.

Párisban körülbelül 60.000 gépkocsi él.
Fölteve, hogy naponta e kocsi csak ke herma-
van forgalomban s hogy mindegyikük csak 5 liter
benzint fogyaszt és hogy 500 liter szén-sav, szén-
dioxidot bér ki minden liter benzín után, a
40.000 autó naponta körülbelül százmillió liter
széndioxidot áraszt el.

Negy alkalommal a párisi utastek kertülete
2000 hektár, (vagyis 20 millió négyzetméter). Eb-
ből az következ, hogy az autók naponta minden
négyzetméternyi utra 5 liter széndioxidot órádnak.
Tekintve be vére a körülményt, hogy a 2 méter ma-
gaságú levegő légréteg minden 2 köbméterjére 5
liter ilyen mérgező gáz esik, a keverés oly vesze-
delmes, hogy halált is okozhatna, ha a széndioxid
egy része feljebb nem szállna s el nem tárna a
széllek által.

Annyi késztelen, hogy azok a rosszulétek,
melyek az utca váralanul mutatkoznak, arókul,
hogy az orvosok az okát sejtnek, többnyire a
benzinfellegek mérgező gázainak tulajdonítják.

Mivel gyógyítanak a csodadoktorok? A
háboru után se szeri, se száma a csodadoktoroknak.
Mindazt elsz poródtak ezek a hiszékeny óráltatók,
vagy minden hájjal megkent kuruzsók és gyó-
gyítók.

Osty doktor egy francia folyóiratban beszámol
terékarszágokról.

Az egyik csodadoktor Toursban a beteg köré
kréval kört rajzol, tönjénnel füstölí körül, bűvös
igéket mond. Mások az altatáshoz, a spirítuszhoz
folyamodnak, a szemekből olvasnak, vagy folyadé-
kokkal kuralják a nyavalyásokat. Egy Jacob nevű
zuáznak annyi betege volt, hogy hetekkel előbb
számokat osztogatott a jelentkezők között. Egy
másik a pácienseivel vízet hozott, melyet meg-
áldott, ebbe a vízbe a betegek vattát kellett már-

tenia, ezzel be kellett dörzsölnie a homlokát. Egy
hermadik viszont önboróvával borotválta betegei-
nek szét, abból a főfogásból kiindulva, hogy a
nyavalyákat a bőr mögött serkadó szőrök okozzák
minthogy ezeket nem bírjuk kiirtani, legalább a
bőr felületén lévőket borotváljuk le.

Néhány csodadokor a szemölcsöt, a holttetemet
selyenzsindórral gyógyítja. Annyi csomót köt a se-
lyemzsinórra alány szemölcsre van a betegnek, aztán
a selyemzsinórt elassa a kertben, mire az elrohad,
a szemölcsök lehullanak.

Vajjon meggyógyulnak-e ezek a betegek —

Az angol minisztertanács elhatározta a kínai háborút

A sanghaji külföldiek a nagyhatalmakhoz fordultak segítségért

London, január 18. A kínai események ügyében ma rendkívül minisztertanácsra ölték
össze az angol kormány tagjai, melynek fontosságára mi sem jellemzőbb, mint az, hogy a
Rivierán élő Evans hadügyminisztert tévitatlag hazarendelték. A kantoni kormány maga-
tartását az angol kormány rendkívül pesszimistikusan ítéli meg, úgy, hogy a legközelebbi
lépésekre készítik elő az angol közvéleményt.

A kormány ma részletes jelentést ad ki a minisztertanácsról. Beavatottak szerint a
kormány legzáródektul el van tökéve, hogy a kantoni kormányt Hankan kifűtésére szállja
fel. A tegnapi minisztertanácsban Chamberlain és a hadügy és a haditengerészeti miniszter
között heves vita folyt le, mert ezek haladéktalan büntető expedíciót követelnek Hankan ellen,
amelyet Chamberlain egyelőre ellenez. Ugy tudják azonban, hogy a minisztertanács során
Chamberlain is belátta, hogy az angol pozíciókat Kínában csakis fegyveres beavatkozással
védelmezheti meg.

Lepártakor érkező londoni jelentés szerint az angol kormány elhatározta, hogy katonai
erővel védelmezi meg a sanghaji brit koncessziós területet.

Sanghaj, január 18. A külföldiek jegyzékben fordultak a nagyhatalmakhoz, amelyben
kéri negyzer főnyi katonaság kirendelését az élet és vagyon biztosítására. Az ellenséges
hangulat Sanghajban mind nagyobb méreteket öl. Többeket magtámadtak és meglincseltek.

Tüntetés volt a Román Operában egy vendégének es ellen

(Cluj-Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) Tegnap este a kolozsvári Román
Operában kínos botrány zavarta meg Verdi
Troutadúrjának előadását. Az ötödik kép ke-
sély jelenetében a Manrico szerepét interpretáló
Sugár Frigyes a kamaról és a földzentről
előbb köbögések és kiakogások, utóbb egyre
erősödő piszogás zavarta meg, amely végül
is hatalmas fűtyhorcerté erősödött. A látma
és a zaj különösen a karzaton egyre erősbbe
vált és elnyelte az énekes és a zenekar hang-
jait. A nézőtérben ideges feszültség és nyugta-
lanság áradt el, Sugár Frigyes azonban nem
vezette el hidegverét és tovább énekelte
szerepét.

„Jos cu Sugár!”

A zajt hirtelen egy karzatról jőő hang
harsogta keresztül: *Afară cu jidanul Sugár!* A
felkiáltásnak itt is, ott is visszhangja támadt,
*Afară cu el! Jos cu Sugár! Nu ne trebute
giuri!* Felvonts végeztével a közönség egy
része folytatja a tüntetést Sugár ellen, míg a
közönség másik része tapolt Susárnak. Az
utolsó felvonásban, midőn Sugár Pop Liával
énekelte duóját, a köhécs lesék, piszogások is-
mét megisméltődtek. Az előadást azonban, en-
nek ellenére, befejezték. Az előadás végeztével
Sugár Frigyes nem jelent meg a függöny előtt,
mire az ellene tüntetők egy csoportja az Opera
kijárója előtt gyűlekezett és hangos felkiáltá-
sokkal adott kifejezést elégedetlenségének.

A tegnapi esti botrány nem jött várat-
lanul. A Keresztény Nemzeti Liga kolozsvári
lapjában, az „Infrărea Romanescă”-ban ne-
hány nap előtt egy hír látott napvilágot ezzel
a címmel: „Jidanul Sugár că a la „Opera
Română din Cluj.” A lap többek között a kö-
vetkezőket írta:

Előzetes figyelmeztetés

„Figyelmeztetésünk ellenére a kolozsvári
Román Opera igazgatója énekelni engedti a
kommunista zsidó Sugárt. Miután ez a marxista
zsidóka teljesen tehetségtelen és alkalmatlan
énekesnek bizonyult, nyilt ultimátumot intéztünk
az Opera igazgatójához, hogy ne tarts tovább
zenes művészetünk meggyalázását. Amennyiben
az Opera igazgatója nem akarja figyelmezteté-
sünket megerteni, a román és keresztény
publikum tudatolja a módját, hogy a tettek
mészejere lépjen.”

Sugár ismeretesen vendégként szerepel a

kérdés az orvos. Igen — feleli — gyakran meg
is gyógyulnak. Egy fiatalember nagy idegességéről,
nagy levertségről panaszkodott, dolgozni se tudott.
Miután tizenötézer forrásra az önborotráj csoda-
doktor, teljesen meggyógyult. Miből? Ideges kép-
zelődéséből. Késztelen, ezek a csodadoktorok
tudnak betegek lelkiállapotára. Sok diplomás orvosi
béri azzal, hogy megtalálja a körjelzést és rendel-
vénye ír, de nem foglalkozik a betegnek lelkével.
Ellenben — állapítja meg az orvos — az is két-
ségeles, hogy a kuruzsók gyakran vissza is élnek
sugalmazásukkal, úgy hogy betegek belepusztulnak.

kolozsvári Román Operában. Tegnap este har-
madikban énekelte a Troubadúrban Manrico
nehéz tenor szerepét. Sugár Frigyes, aki a Ma-
gyar Színház opera együttesének rendezője és
baritonistája volt, a nehéz drámai tenor szerep-
elt kellő sikerrel, mert hangjának fekvése két-
ségelesül legalább is könnyebb fekvésű tenor-
szerepek interpretálására predesztinálja. Tegnap
este egyébként is súlyosította a helyzetét az,
hogy erősen meg volt hűlve és meglehetősen in-
diszpozícióval küzdött, amit az opera drekcióje
az opera hulljának hirdető tábláján a közönség
udomására is hozott és elnézését kérte ezért.
Bizonyára ez a sajnálatos körülmény is hozzá-
járult a botrány kibontakozásához, amely-l
egyébként a kolozsvári felhivatalos, a Biruinta
is vezetőhelyen foglalkozik és a Román Opera-
beli tiltakozás címén többek között a követ-
kezőket írja:

A felhivatalos kommentárja

Tegnap este harmadszor jelent meg Manrico
szerepében Sugár Frigyes. Már az első fellépé-
s alkalmával ez annyira nehéz szerepében
Sugár teljes tehetségtelenségének adta bizonyíté-
kát. Sugár a volt baritonista drámai tenor sze-
repet énekel, anélkül, hogy megszünt volna
baritonistának lenni, játékkészség, művésztörzés
és tudás nélkül. Mindhárom előadásban Sugár
egy zsidóga kántor benyomását keltette.
Semmi többet.

Tegnap este midőn Sugár megkezdte gixer-

Igy végezzen önmaga

mindennap arc-
massaget
a dr. Berényi-féle
Gold krémnel.
Garantáltan ni-
ganymentes bőr-
póó, bőrtápláló
krém. Készletes
használati utasít-
s mellékelve.
Képtető minden
szárazságot. —
Készíti: Kozme-
tiki Laborato-
rium, Cluj, Str.
Memorendului 4.
Kérjen prospek-
tust

Fontos! Neuma

Regina Maria
400 Yd. olasz éern
60 mt. I-a gápselyem
Duplaszélis glott 1

SZINHA

A kolozsvári
Szerda: Bolygó h
Péntek: Ala cosb
Vasárnap: Carm
Frigyes.)

A szính

Uralm,

A tavalyi páris
pesti évadnak
sikere kétségk
darab, érdekes
merész. Minde
vicc. Próbáit
tató előadása

Hajtóvad

nézőter kitörő
az idei évad e
donságává s le
Szerdán este
pekben Lengy
Ihász, Leővey

Orlow

érdekes előad
valyi évad leg
donsága az O
repozítságban s
repet először
gyel Irén, Ner
tartották régi
reprizt premie

Szerda: Hajtóvad

Ösüörtök: J. ték
novics Jenő
Péntek: Uralm, e
újdoság, e
rozat 239.)

Szombat 8-kor: E
tanulással é
előadás, ige
adást tart:

Szombaton 7 órak
Neményi, T
Sorozat 241

Szombaton három
másután (N
Vasárnap d. e. fé
soros matin
hódásával.

Vasárnap 4-kor:
Sorozat 244

Vasárnap 7-kor:
bérlet 39 s

Vasárnap 9-kor:
Tolnay, Ith
Hétfőn 3-kor: A
munkészer
rozat 247.)

Hétfőn 8-kor: O
Irén, Nemé
bérlet 39.

Pe
vésn
Ruggyantabél
Gyár: Ar

Fontos! Szabókellekek, belés, cerna, harisnya, vattelin, gombok

Neumann Károly
Regina Maria 10. szaküzletében vehető
400 Yd. olasz óerna 8 L. 800 Yd. angol óerna 15 L.
60 mt. I-a gáspelyem 8.50 Duplaszélés vattelin
Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

SZINHAZ - MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Szerda: Bolygó hollandi.
Péntek: Álarcsobál.
Vasárnap: Caraman (Don José szerepében Sugár Frigyes.)

MAGYAR SZINHAZ

A színházi iroda közleményei.
Uraim, csak egymásután.
A tavalyi párisi évadnak s az idej buda-
pesti évadnak legmulatságosabb szinpa-
dikere kétségkívül ez volt. Telivér párisi
darab, érdekes, fordulatos, kacagtató és
merész. Minden jelenete csupa ötlet és
vicc. Próbáit az igazgató vezeti. Bemutató előadása pénteken este lesz.

Hajtóvadászat. Három zsufojt
nézőtér kitörő tetszésnyilvánításai avatták
az idej évad egyik legnagyobb sikerű u-
jdonságává s legvonzóbb műsordarabjává.
Szerdán este ötödször adják, a főszere-
pekben Lengyel Irén, Neményi, Tolnay,
Ihász, Leöveyvel.

Orlow — új szereposztással. Igen
érdekes előadás lesz hétfőn este. A ta-
valyi évad legnagyobb sikerű operett u-
jdonsága az Orlow fog részben új sze-
reposztásban szinrekerülni. A férfi fősze-
repet először fogja Tolnay játszani. Len-
gyel Irén, Neményi, Ihász, Leövey meg-
tartoták régi szerepeiket. A hétfő esti
reprizt premierebérletben tartják meg.

Heti műsor

Szerda: Hajtóvadászat (Bérletszűnet. Sorozat 237.)
Csütörtök: Játék a kastélyban (Poor Lilivel, Ja-
novics Jenővel. Bérletszűnet. Sorozat 238.)
Péntek: Uraim, csak egymásután (Francia bohózat-
ujdonság, először. Premierbérlet 38 sz. So-
rozat 239.)
Szombat 3-kor: Haramiák (Schiller-repriz, Uj be-
tanulással és új szereposztással 9-ik ifjúsági
előadás, igen olcsó helyárrakkal. Bevezető elő-
adást tart: dr. Gál Kelemen. Sorozat 240.)
Szombat 7 órakor: Hajtóvadászat (Lengyel Irén,
Neményi, Tolnay, IhászSl. Bérletszűnetben.
Sorozat 241.)
Szombat 10 órakor: Uraim, csak egy-
másután (Napibérlet 39 sz. A. Sorozat 242.)
Vasárnap d. e. fél 11-kor: A múlt és jövő mű-
soros műsorja (Dr. Pataj József közremű-
ködésével. Rendes helyárrak. Sorozat 243.)
Vasárnap 4-kor: Hajtóvadászat (Rendes helyárrak.
Sorozat 244.)
Vasárnap 7-kor: Uraim, csak egymásután (Napi-
bérlet 39 sz. B. Sorozat 245.)
Vasárnap 9-kor: Cirkuszhercegnő (Karácsonyi,
Tolnay, Ihász. Bérletszűnet. Sorozat 246.)
Hétfőn 3-kor: A pálinka (A kolozsvári egységes
munkásszervezetek műkeivel előadás. So-
rozat 247.)
Hétfőn 8-kor: Orlow (Uj szereposztással. Lengyel
Irén, Neményi, Tolnay, IhászSl. Premier-
bérlet 39. Sorozat 248.)

Perfect
vésnöki müintézet
Ruggyantabélyeggyár, domborműnyomda,
Postafiók 97. Fiók: Timi-
soara, Str. Mercy No. 8.

KÖZGAZDASÁG

Február 28-ig meghosszabbították a nagyipari és nagykereskedelmi vállalatok adóbevallási határidejét

Mérsékeltre utasították az adófelügyelőket a beépítetlen telkek falértékelésénél

(Cluj-Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) A pénzügyminisztérium közre-
deleiben értesítette az összes pénzügyigazgató-
kat arról, hogy az adóörvény 90-ik szaka-
szának rendelkezése alapján február 28-ig
meghosszabbítja az adóvallomások benyújtásának
határidejét azon nagyipari vállalatok részére,
amelyek nem részvénytársaságok. Ami a nagy-
kereskedéseket illeti, ezek terminusát is meghos-
szabbították február végéig,

de csak azok részére, amelyek legalább
három fiókkal rendelkeznek.

Az egyes esetek elbírálását a miniszter a pénz-
ügyigazgatóknak bízta.

Ezzel egyidejűleg közöljük, hogy a pénz-
ügyminisztériumban tegnap értekezlet volt az
adóügyi felügyelők bevonásával, akik megfelelő
instrukciókat kaptak az ingatlanadó szempontjából
szükséges földbirtok- és házbérjövdelemek
megállapítására. Christea Simionescu államtitkár
utasítása értelmében azok a falusi lakások, akik
az 1923 évi törvény alapján nem fizettek glo-
bális adót, mert évi jövedelmük nem haladta
meg a 10000 lejt, most pedig jövedelmük gyar-
apodása folytán megadózhatók, hivatalból kap-
ják meg a családi terhek elmen szokásos adó-
levonásokat, ha nem is tettek vallomást. Ugyan-

ez az eljárás vonatkozik a városokban lakó
kis adózókra.

Ami az ingatlanokkal járó jelzálogterhek
levonását illeti, azokat az adókiadó bizottság
csak úgy akceptálja, ha ezeket a tételeket pon-
tosan feltüntetik az adóvallomási iven. Azt,
hogy a jelzálogterheket a múlt évi kivetéskor
valóban levonták, nem lehet figyelembe venni
csak a fenti feltétel mellett.

Általános szabályként kimondták, hogy
a beépítetlen telkek ugyanolyan adó alá
esnek, mint a házak.

Egyes kivételek vannak azonban. Így például
eddig a város szélén levő házak udvarai után,
amelyek nagyobb területűek, értékük 5 száza-
lékát kellett adóba fizetni, ezentúl viszont azok
a városvegi házuudvarok, amelyek nem érik el
a 2000 négyzetméter területet, nem esnek a
házzal egyenlő elbánás alá, hanem csak mint
házuudvarok esnek adó alá. Az ennél nagyobb
udvarokat földbirtok gyanánt fogják venni és
a 2000 négyzetméteren felüli terület után ren-
des földadó kell majd fizetni.

Az adófelügyelők utasítást kaptak még arra,
hogy az 5 százalékos adó alá eső beépítetlen
területek értékelésénél kellő objektivitással jár-
janak el.

A kormány új megállapodást akar
kötöni a Skoda és Ringhoffer cégekkel.
Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt Lepadatu
pénzügyminiszterrel és Manollescu államtitkár-
nál megjelentek a Skoda-művek és Ringhoffer-
konzern képviselői és tárgyalásokat kezdtek a
román államnak velük szemben fennálló adó-
ságra kötött törlesztési egyezmény ügyében.
Tudvalevő ugyan, hogy ez a két hatalmas
iparvállalat kapta meg évekkal ezelőtt az állam
első mozdony- és vagonrendelését, amelyek
fizetési feltételeit azonban Románia nem tar-
totta be pontosan. Lepadatu és Manollescu
miniszterek közölték a két vállalat képviselői-
vel a kormánynak azt a kívánását, hogy vál-
toztassák meg a jelenlegi megállapodás termi-
nusait, mégpedig olyan módon, hogy a fizetések
a Londonban kötött általános konvenció alapján
történjenek, Románia többi államadóságának
feltételei szerint. Ha a Skoda-művek és Ring-
hofferék elfogadják a megállapodás módosítá-
sát, az állam a velük szemben fennálló adó-
ság törlesztésére negyven éven belül amortizá-
landó járadékkötvényeket fog kibocsátani. A
gyárak képviselői azonban még nem adtak

választ, hanem a jövő hét folyamán folytatni
fogják a tárgyalásokat. Minden eshetőségre
elkészülve a pénzügyminiszter elrendelte, hogy
a Banca Nationala a lehető legrövidebb időn
belül tizesse ki azt a részletet, amely december
31-én volt esedékes.

Újabb akció a mezőgazdasági hite-
lek konvertálására érdekében. Temesvárról
jelentik: A temes-torontálmegyei mezőgazdasági
kamara legutóbbi ülésén elhatározta, hogy elő-
terjesztést tesz a Creditul Rural (Mezőgazdasági
Hitelintézet) vezetőségéhez, hogy a bank pro-
gramjának megvalósítása érdekében indítson újabb
tárgyalásokat a Banca Nationalával. A kezde-
ményezéshez az adta meg az impulzust, hogy
Burlacu, a Banca Nationala új kormányzója
programbeszédében a mezőgazdaságnak nagyobb-
szabású hitellel való hathatósabb támogatását
helyezte kilátásba. Mint ismeretes, a Creditul
Rural, az ipari hitelintézet (Creditul Industrial)
mintájára a liberális kormány alapította két év-
vel ezelőtt és az lett volna a feladata, hogy a
magánintézeteknél fennálló mezőgazdasági tar-
tozásokat a Banca Nationala segítségével kon-
vertálja. Ennek a tranzakciónak, gazdasági je-

Tőzsde

A piacot ma teljes üzletlenség jellemezte, ennek ellenére az irányzat inkább szilárduló
tendenciájú, mivelhogy a lej a zürichi utcában és a többi tőzsdéken is gyengült. Ezt azonban
csak átmeneti állapotnak tekintik és a hónap végére erősebb üzletet és lejjáulást várnak.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 január 18 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3665-3675	51918	5191/2	484	3665	11019	13666	64975	19261/2
Newyork	1881/2-1891/2	25201/4	25193/4	2514	189	57190	70940	33761/2	—
London	922-925	20661/2	20661/2	12202	920	277575	3442	16382	4853/4
Páris	755-765	2225	2220	—	760	2275	3924	1343/4	398
Milano	830-840	15371/2	15371/2	1073/4	817	2445	3037	14487	429
Prága	562-565	90621/2	90621/2	743/4	562	16933/4	21011/4	—	2961/4
Budapest	3320-3330	9121/2	9121/2	—	261/2	—	12398	5805	—
Bolgrad	345-348	280	285	1350	325	10661/2	1248	5916	1763/4
Bukarest	—	571/2	571/2	—	—	3021/2	377	1805	—
Varsó	—	7310	7310	—	—	6310	73661/2	3741/4	—
Bécs	2680-2690	12815	12815	—	—	2655	80621/2	—	476
Berlin	4515-4530	—	—	—	—	4500	13562	16824	8001/2

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 2761/2, Páris 1350, Budapest 3021/2, Bécs 37700, Prága 1805.

lentőségén kívül, politikai jelentősége is lett volna, mert a liberálisok az olcsó kölcsönök által magukhoz kspirinthaták volna a meőgazdák széles rétegeit is. Az intézet megalakulása után össze is írták a magán pénzintézeteknél fennálló mezőgazdasági tartozásokat, ezek azonban olyan horribilis összeget tettek ki, hogy a Banca Naționala semmi esetre sem vállalhatta a reeskomptot. Nem kevesebbet tett ki ez a tartozás, mint 15 milliárd lej és bár a konvertálás időtartama öt évben volt megállapítva, a tranzakciót nem lehetett keresztülvinni. Azóta a Creditul Rural mindössze félmilliárdot kapott a Banca Naționalától, amely összeget kizárólag regái mezőgazdák között osztották szé, olcsó kamatok melet. A bánati mezőgazdasági kamara akcióját pesszimiztikusan ítéli meg az érdekelt körök, különösen erdélyi és bánági szempontból, amely országokkal szemben kevés érdeklődést tanúsított eddig a Mezőgazdasági Hitelintézet vezetősége.

¶ Az arany és ezüst új beváltási ára. A belföldi arany- és ezüst-árak megállapításával foglalkozó bizottság a világi piaci árak tanulmányozása alapján a belföldi kereskedelemben a következő árakat állapította meg: arany 126.160 lej, ezüst 3095 lej kilogrammonként. Ezek az árak január 31 ig érvényesek.

¶ Az állam megújította a nemzetközi hálókocsitársaságai fennálló postaszállítási egyezményt. Bukarestből jelentik: A három belföldi ország Románia és a nyugat-európai államok között a postaforgalmat a Simplon-expressz bonyolította le, amely ezért minden egyes szállítványnál kilogrammonként 40 francia szantimot kapott. Tavaly előtt októberben a svájci postbizottság új megállapodást akart kötni az összes érdekelt államokkal, de mert Olaszország és Jugoszlávia ellenették a régi szerződés megváltoztatását, a régi konvenciót újították meg a nemzetközi hálókocsitársasággal, csak Románia nem. Most aztán a postaügyi vezérigazgatóság javaslatot tett a minisztertanácsnak, hogy szintén újítsa meg a régi megállapodást, amelyben az egyedüli módosítás az lesz, hogy a postai szállítványok kilogrammja után ezen új 50 szantimot fizet Románia, minthogy a francia frank időközben olcsóbb lett. A postai küldemények szállítása ellenében a nemzetközi hálókocsitársaság ilyenformán körülbelül másfélmillió lejt fog kapni.

¶ Az évzáró mérlegeket be kell mutatni a céghivatalnál. A kolozsvári cégbizottság értesíti az érdekelteket, hogy a cégtörvény értelmében a kereskedelmi és ipari részvénytársaságok üzleti mérlegeiket és közgyűlési jegyzőkönyveiket bemutatni kötelesek a céghivatalnál. Azokat a nyilvános elszámolásra kötelezett vállalatokat, amelyek a bejelentést elmulasztották, meg fogják bírságozni. A bejelentések ellenőrzését most kezdte meg a céghivatal.

¶ A nagyszabeni iparkamara ideiglenes vezetősége. Tudvalevő, hogy a kormány hosszú harcok után honorálta Nagyszabeni fejlett kereskedelmi és ipari életének azt az évtizedes kívánságát, hogy Brassától függetlenül önálló kereskedelmi és iparkamarát kapjon. Az új kamara élére egy ideiglenes bizottságot neveztek ki, amely a megalakulás formálisainak lebonyolítására kapott felhatalmazást. A bizottság tagjai a következők: Varasan Joan, a villamosmű igazgatója, Nicolae Ghizescu bankigazgató, Wermescher Gyula kézműárkereskedő, I. D. Simian fűrészmalomtulajdonos, dr. Gheorghe Macslar a szelvényi Takarékpénztár igazgatója, Teodor Doboiu kézműárkereskedő, Rum'er Adolf malomtulajdonos, Bozdoc Valeriu ügynök, Ilie Floasia fűszerkereskedő és Mion Ádám lédagyáros.

¶ Megjéent az energia-törvény végre hajtási utasítása. Ma érkezett meg Kolozsvárra az iparügyi felügyelőséghez a liberális kormány idejében megszavazott energia-törvény végrehajtási utasítása. A végrehajtási utasítás kötelezővé teszi mindazon vízi, vagy hőerő telepek bejelentését, amelyek 1924 július elseje óta üzemben vannak, hogy az ipari és kereskedelmi minisztérium működési jogukat továbbra is elismerje. A bejelentésben közölni kell a telep részletes műszaki leírását, a termelt erőmennyiséget, valamint az 1924 és 1925 évi mérleget. A jövőben minden energia-telep

köteles az év első negyedében jelentést tenni üzeméről. Az új energia-telepek csak az iparügyi miniszter engedélye alapján működhetnek. Kivételt képezhetnek ez alól a kizárólag közölszolgálatot szolgáló telepek, amelyek koncesszió nélkül működhetnek.

GARDI
Erdély legelegánsabb
fényképezési műterme
Cluj, Str. Saguna No 13.
(volt Bartha Miklós-utca)

Az idő pénz elvét valószínűleg meg, aki nem sejtja a faradást, hogy **Fejőre f-hőrnemű szalonnában** Rákóczi-ut. Str. Grigorescu 86. rentejen és **fehőrnemű** és ágynemű szűkületét

Laboratorul LEO
ing. Theodor de Stipek. Ghimbav-Brasov

Hyperol
fertőtlenít, megvéd torok szájnyílástól
is kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertárban.

O J A
R o u n o k
A r c f e s t é k e k
K r é m e k
F o b p a s z t k

felülmulhatatlanok!

Eljovits és Weisz
Sibiu, Elisabeth-Gasse 32.
Ajánlunk elsőrendű
szalami és füstölthus
árakat. Postai csomagolás napoként.
Szolid kiszolgálás.

APROHIRETÉSEK
Egyesületi közlemény egy szö 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Alkalmazásuknak 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Hecht kalapüzem
Cluj, Str. Universității 3.
(v. Egyetem-utca).
Dej, (Dés) Str. Nic. Jorga 1. (v. Kovács Samu-u.)
Gyárt, fest, tisztít és formál
női és férfi kalapokat mindennemű anyagból a legutányosabban és szakszertűen. Nagy választék erdélyi kécsi és párizsi modellekben és diszkillékekben — gyári Engros. árakban. **Erdotall.**

Elegánsan bitorozott szoba 2, esetleg 3 ur részére kiadó. Értekezni lehet Berkovicsnál, Jókai-u. 9.
Intelligens orth. izr. valasú leány, ki főzést és három nagyobb gyermek felügyeletét vállalja, február 1-re felvételt. Hitter és Breuer, Oradea, Glányi-u. 8. 2276

Hajhullás
és hajorpa ellen legjobban az **„Egger-Petrol“**
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek [csegek hónapra], kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Mások: sokszorosítások. — Dr. **Handel**, Str. Rațiu (v. Kötő-u.) 8. — Telefon 881.
Egy gyógyszerári berendezés eladó. Cim a kiadóban.

„His Master's Voice“, „Columbia“ stb. **művész-tánc-lemezben és beszélőgépben**
óriási választék
Dávid
hangszerkészítői éi, Cluj, v. **Unio-utca 12 sz.**
Heber lemezek!
Alapítva 1896.

Róth
cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készűnek a legújabb divasi cipő-költőgépek

Megnyit a Széchenyi-tér 34. sz. alatt tojás üzlet
melyben minden nap szakszertűleg lámpázott garantált friss tojást piaci árban 50—100 dbig megrendelést házhoz szállítunk. **HOLLANDER**

var. St. Brassai-
Telefon:
és kiadó
776, 222 és 1

1927 január 2

A mella
A máltal ha rarcosot kapott a felé vitorlázson nek a gigási brit impéium tava a hadizás hetetlen vízeki óriások, de mely őket harc angol pacifizmu vette álsorát, zonyal nemok a jelentések, a gyakorlati alk sorokb: beszár

Mert bár a kínai önkormány hajlandó a c p örendelkezési ezen örendelke az angol lakos amelyet egyre kínai forradalm hogy ha az ele prtók fölöt, a angol millteriz megek részről küdelem fog k elevenednek a rémkégek.

Bizonyos m tika nyugtalan mak mérkőnek tozatos Borcd melyek engedé szovjet imperial kereskedelmi és lyek erre a h tójüket feltesztő tősege és izgató nek, mely a me vizekre küldte.

Ismerve a Oroszország hat készűltégét és imperialista érd semmi ok sinc sanghaji helyze

Kétségtelen olyan ellenfélle korántsem haos indusokhoz, a k lászódó kínai cs relve, a legjobb tik őket, ezenfel mellett egy gue dezkedett óriási hogy végeő harc kel. Igaz ugyan kínai seregek v ez azonban nem hogy elismerje mányza:hoz. D lshozai is egys hogy Kínának gen uralmat. A gyelemre mélt ügyminisztere l goznak mondot léseket.

Ha Sanghaj tódása mellett ges ágyuszó, e olyan kavargást máciának nagy lehetetlen, hogy